

VĚTRNÍK

Vydává MěstNV ve Vysokém n. Jizerou s aktivem kulturních pracovníků

Větrník - roč. VI. - č. 4

- 1 -

Vysoké nad Jizerou 18.4.1973

Májové oslavy .

Od roku 1945 vzpomíná každoročně celý náš národ památných květnových událostí, a s vděčností vzpomíná těch, kteří nás osvobodili od jařma německého fašismu.

I letošního roku budeme jistě prožívat tyto okamžiky plné vzrušení se stejným zápallem v srdcích a se stejnou vděčností. Rudé armádě, které můžeme provolat slávu společně s básníkem Vítězslavem Nezvalem :

Slavná Rudá armádo, ty osvoboditelko světa,
tys bojovala čtyři léta.
Nepřítel je zničen. Navždy! Musil se ti vzdát.
Slavná Rudá armádo, ty hvězdo širošířé Rusi,
jasná hvězdo bratrství spojených národů .....
Zvítězilas! Máme svobodu.

Ano, máme svobodu, které si musíme nadevše vážit a hájit ji ze všech sil proti nepříteli. Slibme si proto v nastávajících památných májových dnech, že nikdy nezahlavíme odkazu padlých hrdinů za svobodu, že svou poctivou každodenní prací na všech pracovištích se přičiníme, aby naše vlast, vykoupená krví nejlepších synů světa byla krásná, silná, pevná a stala se nedobytnou tvrzí pokroku a míru.

Květnové oslavy ve Vysokém nad Jizerou :

Květnové oslavy ve Vysokém nad Jiz. se uskuteční jako v minulém roce :

30. dubna - Lampionový průvod. Odchod od vodárny v 19.30 hod. na hřiště, kde bude zapálena vatra a přednesen proslov.

1. května- V 6 hodin budíček

v 9 hodin řazení průvodu u nemocnice, odchod k vodárně, pak na náměstí. Po manifestaci koncert.

3. května- v 11 hodin " Běh vítězství " - žáci ZDŠ.

9. května- Pokládání věnců k pomníku padlých, v urnovém háji a na hřbitově a k pomníčkům zastřelených.
Odchod z náměstí v 9 hodin.

V rámci květnových oslav bude pro veřejnost uspořádána další černá hodinka žáků LŠU pod vedením s. uč. Hnykové. Datum oznámíme v dalším čísle Větrníku.

Žádáme tímto občany města Vysokého nad Jizerou a okolí o velkou účast na všech akcích pořádaných NF, neboť májové průvody a 9. květen jsou vzpomínkou a současně poděkováním těm, kteří neváhali přes všechna pronásledování, týrání, přes všechna svá utrpení svých rodin položit svůj život, aby nám připravili klidné a mírové dny, šťastnou naši budoucnost.

Za přípravný výbor májových oslav -Marie Ďoubalíková

J a r o n a s t a t k u .

Na státním statku ve Vysokém nad Jiz. máme po celoročním hodnocení své práce. Máme také jakousi představu o tom, jak jsme se zasloužili oproti ostatním statkům Východočeského kraje ve prospěch společnosti.

Při hodnocení všech statků Východočeského kraje, kterých je 27, se náš statek umístil ve výnosech brambor, zvýšené doživosti mléka, v nízkých nákladech na výrobu, vysokým čistým ziskem a v dalších ukazatelích na prvním místě. Nedopatřením se stalo, že nadřízené orgány nás nepřihlásily do této krajské soutěže, takže jsme nedostali Rudou standartu ministerstva zemědělství, která nám takto unikla. Protože však život a příroda nestojí, musíme myslet na ukoly avýrobu letošního roku, kterou chceme jako celek splnit. Naši pracující a technici si dali závazek na počest 25. výročí Února, že dodají navíc 30.000 litrů mléka a 150 q hovězího masa. Na pracovníštích při seznamování s kolektivní smlouvou a školení všech zaměstnanců vzešel zvýšený závazek na 40.000 litrů mléka. Je radost pohledět, jak zástupci jednotlivých hospodářství a provozů se snaží o co nejčestnější výkon. Doposud v zimních měsících měla hlavní slovo v soutěži živočišná výroba. Teď s nástupem jarapřejde těžiště prací do polí, luk a pastvin, kde rostlinná výroba, což jsou hlavně traktoristé, musí udělat předpoklad dobré sklizně, a to jak pečlivou prací, včasností, tak i ohromným objemem všech jarních prací dohromady. Za třicet pracovních dní musí naši traktoristé a traktory v počtu 42, naložit, rozvést a rozmetat 7.272 q umělých hnojiv, naložit, odvést a rozkydat 86.000 q chlévské mrvy, odvést a rozstříkat 20.000 hl močůvky a kejdy. Musí usmykovat 1.800 ha polí, luk a pastvin, uválet 500 ha jetelů, kombinátorem, který dělá dvě operace / kypření a hrudořez /, zpracovat 1.000 ha, zasít 500 ha, naložit, přivést a vysypat 1.850 q brambor, 1.000 ha uvléčet. Jen osiv jařin a jetelů musíme mít 1.300 q. Dále je nutné připravit a opravit plochy pro pastvu skotu, posbírat na 500 ha větší kámen, aby nepoškodil stroje při dalších pracích, provést orbu pro brambory, kapustu a směsku na ploše 140 ha a mnoho další práce. Menší pomoc dostaneme od ZNZ při vápnění, které zde neuvádím.

Jaro má v zemědělství tu pomyslnou výhodu, že je možno některé práce protáhnout do léta / podzimní práce nejdou /, ale stejně každé zpoždění prací jen o den znamená prodloužit sklizeň o týden. Dále je potom problematický i výnos. I letos máme menší problémy s hnojivem, kterých není dostatek. Nelekejte se poměrně vysoké jejich ceny, nedělá to ještě ani průměr celého našeho zemědělství. Další dávka umělých hnojiv jde do půdy v červnu až červenci / přihnojování pastvin / a v září k přípravě a seti ozimů. Naše zásoba živin v půdě stoupá, a proto máme předpoklady dobrých sklizní i v dalších letech. Naše krávy mohou z žitných pastvin a dobře hnojených pícnin dávat slušnou doživost. Zemědělská výroba a příroda má svoje železné zákony, které nejdou obejít, a proto, když je někde ošidíme, zle se nám to vymstí. Pro Vaši informaci uvedu jen jeden z nich. "Výše sklizně závisí na tom vegetačním činiteli, kterého je v půdě nejmenší množství." Vegetačních činitelů hlavních je sedm a jsou další méně důležité.

Dobrý hospodář pozná podle výskytu různých plevelů, co půdě chybí, nebo zbývá. Dnes agroslužba STS podle rozborů vzorků půdy, sena nebo siláže přesně řekne, čeho je ve vzorku dost nebo málo. Podle toho se sestavují hnojené plány, nebo krmné dávky. Tato činnost je také jedním článkem vědecko-technické revoluce v zemědělství.

Josef Soukup, ředitel STS

U P O Z O R N Ě N Í na zákaz vypalování trávy a zakládání ohničků !

Každoročně vzniká mnoho požárů vypalováním trávy. Požáry jsou často způsobovány lehkomyslností a neukázněností občanů, kteří tak působí značné škody našemu národnímu hospodářství.

Orgány požární ochrany a Veřejné bezpečnosti v častých případech zjišťují, že není dbáno požárně bezpečnostních opatření ve volné přírodě, ale také v blízkosti obytných budov, hospodářských stavení, skladišť a jiných objektů. Zakládáním ohničků za účelem spalování listí a suché trávy, roští a křovin jsou pak způsobovány požáry, mnohdy s ničivými následky. V mnoha případech zavinují škody děti, které bez dozoru rozdělávají ohničky na polích a zahradách a v blízkosti lesů. Jen v jarním období 1972 vzniklo na našem okrese 45 požárů se škodou přes 260.000 Kčs, přičemž jedna osoba uhořela a jedna byla těžce zraněna.

Upozorňujeme, že podle zákona č. 23/1962 a zákona 206/1948 je

ZAKÁZÁNO PO CELÝ ROK pálení suché trávy a křovin, jakož i rozdělování ohniček. V případě nedodržení tohoto zákazu bude všemi státními orgány prováděn přísný postih.

O NV - okresní inspekce požární ochrany
S e m i l y .

S P O R T - Rozloučení se zimou.

25. března uspořádal v rámci oslav 70letého výročí založení SKI klubu lyžařský oddíl TJ Jiskra Vysoké nad Jizerou tradiční lyžařské závody "Postaru". Závodilo se v těchto disciplínách :

- Závod na 10.000 m muži v kategorii do 40 a nad 40 let
- závod mládeže do 14 let na 1.000 m s kupkami,
- závod dívek do 14 let na 1.000 m,
- závod o rekord 100metrový v jízdě po rovině krokem telemarským, muži do 30 a nad 30 let,
- závod hlavní 2.000 m muži o cenu věnovanou památce vysokých závodníků, jízda dam na 1.000 m, krasojízda pánů a dam,
- závod ve skoku, kategorie do 30 a nad 30 let.

07 hod. večerní slavnostní rozdělení cen a přátelský večer s hudbou. Závodníci v běhu a krasojízdě musí mít a být původní výstrojí opatření. Ve skoku mohou skákat na jakýchkoliv lyžích. Z propozic vyplývá, že jde o opravdový a řádný lyžařský závod i když je podán zábavnou formou a praktickou ukázkou jak se závodilo v Krkonoších na počátku našeho století asi v létech 1903-1914. Organizování i takového závodu si vyžadá čas mnoha členů lyžařského oddílu a mladí, kteří se nám zapojují do lyžařské práce si osvojují a prověřují své organizační schopnosti, které v jiném měřítku, ale stejné formě a spatičnou zodpovědností uplatní na závodech příštích, důležitých v lyžařském kalendáři. Závodníci musí absolvovat disciplínu, v které je přihlášen, trať musí projet, skok i krasojízdu předvést a je podle tehdejších měřítek řádným sborem rozhodčích ohodnocen.

N E N Í to tedy karneval, jak napsala Mladá Fronta! Toto označení se hodí na příjezd Krakonoše do Harrachova, kde je mumraj mašker na lyžích i pěších, nebo podobné podniky, které pořádají některé obce pod tak zvaným názvem "Závody postaru". Na tradičních závodech ve Vysokém nad Jizerou je dbáno na styl oblečení, které odpovídá době civilní a tehdejšího se rodícího lyžařství v období kolem roku 1900. Vysočtí se oblékají podle dobových dokumentárních fotografií a také se v této oblasti podařilo zachovat velké množství starých typů lyží z tohoto období, které se na těchto závodech používají. Jsou v soukromí udržovány právě tak pečlivě, jako lyže současné. Tyto závody Postaru se nepořádají každý rok, protože nejsou t.zv. "výdělečným" podnikem a také proto aby neohrozila profanace a zevšednění.

25. březen byl krásný slunečný nedělní den, jaký bývá na jaře jen v horách. Vysočtí lyžaři, ale i hosté z blízkého a vzdálenějšího okolí se na těchto závodech přišli v pravdě rozloučit se zimou, neboť druhý den na závodisti u vodárny a v Loučkách už nebyl sníh. Sněžný bufet tál téměř před očima. Asi 1.000 diváků shlédlo tradiční už V. ročník tohoto závodu / I. ročník byl pořádán 1941, ostatní po válce/.

Stylově oblečených závodících bylo skoro 70 ve všech kategoriích a nejméně 30 lidí jako dobové přihlížející obecnost. Lyžařský oddíl děkuje všem, kteří se tohoto závodu zúčastnili a jakýmkoliv způsobem přispěli k jeho zdaru. Vítá hlavně mladé, kteří jsou nadějnou budoucností našeho oddílu a splnili poctivě všechny funkce jim svěřené.

TJ Jiskra - lyžařský oddíl ČSK

Letos oslavuje náš lyžařský oddíl 70. výročí založení Českého Ski-klubu Vysoké nad Jiz - třetího to lyžařského klubu tehdy v Čechách. Při této příležitosti jsem zpracoval ze zápisnic klubových kalendářní přehled činnosti klubu od roku 1903 do dneška. Jsou v něm uvedeny jen ty nejhlavnější věci a nejcennější vítězství našich závodníků, abychom tak měli ucelený obrázek o životě klubu. Kdyby se mělo uvést vše, byla by to velice dlouhá řada údajů. Jen těch veřejných závodů ve Vysoké nad Jizerou bylo 120, z toho 70 v letech 1903-1914.

kém nebo i jinde, na kterých úspěšně startovali naši, nebo těch dětských závodů, které se pravidelně pořádaly a pořádají každým rokem. Myslím, že je to takhle přehlednější. K tomuto bych chtěl ještě podotknout, že jsem při zpracování se přidržel jen ověřených zápisů a že v něm tedy není nic přidáno, ani měněno. Kalendář jsem rozdělil na tři údobí. V prvním je zachycen život klubu od založení až po první světovou válku. Je to doba nejstarších závodníků- průkopníků závodního lyžování.

Lyžování ve Vysokém nad Jizerou .

- 1892 - 93 První lyže u nás ve Vysokém nad Jizerou.
- 1894 - 1903 Neorganizované lyžování - výlety.
- 1903 Založení Českého Ski-klubu Vysoké nad Jizerou.
/13.únor 1903/
Založení svazu lyžařů.
- 1904 Veliké mezinárodní závody českého svazu lyžařů./Uč.J.Jodas skáče
9 a 3/4 m-. Klub čítá 44 členů.
- 1905 Mezinárodní závody - První závod lyžecký ve střední Evropě na 50 km
se startem ve Vysokém a cílem v Jilemnici/ Ant.Bartoně druhý za 11 hod.
45 minut/.
- 1906 Klub má 47 členů.
Velké mezinárodní závody na Benecku.
Naši závodníci získali : 10 000 m - A.Bartoně III./59 min.51 vteř./
100 m - Josef Jodas I. / 19 a 3/5 vteř./
2000 m - Antonín Bartoně II. / 11 min. 56 vteř./
1000 m - Vojtěch Josífek / 6 min.41 vteř/ I.
1500 m - Josef Ďoubalík / 8 min. 24 vteř/ I.
1000 m - Anna Skrbková II.
Skok - Josef Jodas I. / 12 a půl m /
Vojtěch Josífek II. / 11 m /
- 1907 Veliké mezinárodní závody ve Vysokém nad Jiz. Pěkné úspěchy našich
závodníků J. Jodase, Ant.Bartoně, J. Josífka, J.Prajzlera a J.Ďoubalíka.
Klub má 51 členů.
- 1908 Mezinárodní závody ve Štěpanicích - J. Jodas první na 100 m a skok
/ porazil Nora Hallena /.
- 1909 Svazové závody ve Vysokém nad Jiz. / Výstava všech sportovních výrobků
vysockých řemeslníků/.
- 1910 Veřejný závod o mistrovství Čech ve Vysokém.
Naši : Jodas I. na 100 m - V. Josífek I. na 1500 m a Josef Strnad
první ve skoku.
Jako nová disciplína zavedena krasojízda !
- 1911 Naši závodníci dobyli velikých úspěchů na závodech na Zvičině.
Veliké veřejné závody ve Vysokém nad Jiz. / 8.000 lidí /
Josef Hrubý vyhrává 50 km na Sněžce. - Josef Strnad druhý ve skoku
ve Schreiberhavě. Skáče 25 a půl a 26 m .
Klub má nyní již 104 členů.
- 1912 Veřejné závody ve Vysokém - / 3.000 lidí /
Svazové závody v Jilemnici - V. Josífek první na 100 a 1500 m.
Metelková první na 1000 m.
- 1913 Velké veřejné závody ve Vysokém nad Jizerou. Závodilo celkem 85 závod-
níků a z těch 38 bylo z našeho klubu.
Vyhráli jsme 5 prvních, 5 druhých, 4 třetí, 1 čtvrtou a 1 pátou cenu.
Mistrovství na 15 km, které se jelo naposled hromadným startem, získal
Bohumil Hanč. Byl to jeho poslední závod před osudnou padesátkou
na Krkonoších. / 24.3. 1913 /.
Výstavba nové chaty. Počet členů stoupl na 154 .

1914

Veliké mezinárodní závody ve Vysokém nad Jizerou.
Závodilo se poprvé po minutových intervalech. Naši závodníci dobyli
4 první, 6 druhých a 6 třetích cen.
Učitel Jodas dává návrh na výstavbu můstku v Šachtách.

Během první světové války život klubu ustal, jen v roce 1916 se konaly dětské závody.

Pokračování příště.

Karel Ďoubalík

Žena - která hlásala mírové myšlenky před sto léty.

Mezi naše přední průkopnice a bojovnice za práva našich žen patří Miloslava Procházková, která před 50 léty zemřela. Narodila se ve Vysokém nad Jizerou 22.července 1844 jako dcera zdejšího lékárníka a pokrokového muže PhMr Josefa Kramáře, který býval i starostou města a r. 1848 byl zvolen i poslancem za vikariát semilský.

Miloslava Kramářová své dětství a první školní vzdělání prožívala ve svém rodišti až do doby, kdy se celá rodina přestěhovala do Liberce a zde navštěvovala německou dívčí školu. Po několikaletém pobytu v Liberci stěhují se Kramářovi do Libáně a později do Prahy, kde studovala učitelský ústav. V mladém věku seznámila se zde s Karlem Procházkou, tajemníkem Jednoty průmyslové, spisovatelem a vydavatelem českého časopisu "Průmyslník" se kterým uzavřela sňatek. Po čtyřletém působení v Praze odchází rodina Procházková do Olomouce, kde se svým tchánem zakládají první českou knihtiskárnu, která tehdy byla českým závodem v celé severní Moravě. Pilnou prací závod vzkvétal a blahodárně působil hlavně ve směru národním. Olomouc se proto stala hlavním pracovištěm Miloslavy Procházkové a po předčasné smrti svého manžela r. 1878 byla nucena se chopit s neobyčejnou energií řízení závodu sama. Byla podporována ještě svým otcem Josefem Kramářem. V r. 1883 založila časopis "Domácí hospodyně" a tím vlastně započala svoji stálou spisovatelskou činnost. Tento časopis vydávala a redigovala plných 10 let a každým rokem se obsah časopisu zlepšoval a zvláště v posledních ročnících podával ženám pokyny a informace nejen v jejich úkolu mateřském a hospodářském, ale zasvěcoval je do tehdy se rodícího ženského hnutí. M.Procházková se tak stává hlasatelkou moderního ženského hnutí a nabádá k požadavkům plného rozvoje žen, vyššího vzdělání a k dokonalejšímu přizpůsobení k úkolům, které je budou očekávat.

Ženy také utvrzovala ve vlasteneckém smýšlení a založila k tomu účelu obrázkový časopis "Náš kraj" v jehož textové části vybízela ženy, aby odložily šatu francouzského a vrátily se k užívání našich národních krojů. Po dvouletém nákladném vydávání a vycházení časopis zanikl a s ním i všechny dobré myšlenky jím hlášené. Pokračováním se pak stal časopis "Včelka" určený pro mladé dívky a byl to časopis v tehdejší době ojedinelý a v české literatuře první. Ten také otiskoval vzory národních krojů s popisy jak je šít a čím zdobit. Spolu se "Včelkou" založila ilustrovaný časopis pro děti "Zahrádka maličků", avšak po dvouletém vydávání oba tyto časopisy s velkou škodou zanikly.

Jako národopisná pracovnice zúčastnila se svými zkušenostmi na přípravných pracích pro Národopisnou výstavu r. 1895, s Ignátem Wurmlem byla autorkou obsáhlého dotazníku pro sběratele národopisného materiálu, který obsahoval na 700 otázek českého národopisu a nesl název "Národopisný tazatel".

Když byl v Praze založen nový časopis "Ženský svět" r. 1896 - Miloslava Procházková se stala jednou z prvních spolupracovnic a prvního sjezdu československých žen v Praze r. 1897 se zúčastnila jako řečnice a zvolena byla jako předsedkyně sjezdu žen pro Moravu. Její referát byl uznán jako jeden z nejzávažnějších a nejlepších referátů sjezdových vůbec. Na sjezdu ženských spolků moravských r. 1898 byla zvolena předsedkyní a položen zde základ k organizaci ženských spolků a byla zvolena její ústřední starostkou.

Už v tehdejší době ve prospěch mírového hnutí uspořádala o tomto tématě mnoho přednášek po celé Moravě a možno ji nazvat, že byla první ženou u nás, která hlásala a pracovala na ušlechtilé myšlence o zachování míru.

Miloslava Procházková byla obětavá pracovnice, na poli kulturním, zúčastnila se budovatelské práce ve všech směrech a pracovala bez unavy až do svého pozhnaného věku 80 let, kdy 21.dubna 1923 v Olomouci zemřela.

Odešel v ní vzor poctivé pracovnice za ženská práva, novinářka a spisovatelka a zůstává po ní poctivé nemrtelné dílo, na kterém po celý svůj život pracovala.

Zůstala při tom skromná, poctivá žena z našeho Podkrkonoší. Vzdálená svému rodnému, horskému městečku Vysokému nad Jizerou, odpočívá tam, kde bylo její těžiště své práce a tak se přičinila, že do základů ženského hnutí u nás, položila kus své práce a patří jí zato dík.

Miloslavu Procházkovou můžeme za svoji vykonanou práci směle zařadit do řady našich žen, které pracovaly ve prospěch mírového hnutí a o vyšší postavení žen vůbec. Byla pokračovatelkou Boženy Němcové, Karoliny Světlé, Elišky Krásnohorské, Věnceslavy Lupické, Terezy Novákové a celé řady dalších, které se ženskou rovnoprávností zabývaly a snažily se ji co nejdříve uskutečnit. Jejich myšlenka se v dnešní podobě uskutečnila a daleko předčila to, za co všechny po řadu let bojovaly.

Antonín Dubský.

Tančili jsme na Žofíně.

Dne 10. března 1973 se konal v Praze na Žofíně I. reprezentační ples Svazu českých divadelních ochotníků. Byli pozváni ochotníci všech souborů, které aktivně pracují ve službách "Thalie". Tedy byli jsme pozváni i my, ochotníci z Vysokého. Pravá vůně tohoto pozvání nás však ovanula až přímo na místě, ve zdech Žofína. Vůně dávno zašlých časů velké slávy, kdy se zde scházela velická společnost upřímných vlastenců, kteří v těchto místech prodělávali těžká klání za obrodu nejenom divadla, ale za obrodu všech myšlenek, které tak dlouho byly pomíjeny a zašlapávány. Až se dech zatajil! Tak silně působí tato místa. Stačilo postavit se do koutěčka, zavřít oči a po širokých schodech kráčela s usměvem paní Božena Němcová, vážný Jan Neruda a dokonce i postavy z Jiráskova F.L. Věka. Ano, tak užasně voní tato místa historií. Slyšíš, jak šustí dlouhé šaty dam, jak páni rozšafně debatují - ale najednou uslyšíš slova - televize, raketa, tryskáč, magnetofon, mikrofon, reproduktor - otevřeš oči a vidíš, že jsi v druhé polovině 20. století, že je třeba vrátit se do skutečnosti. Ples byl zahájen velmi pěknou polkou tanečního souboru ze Severočeského kraje, potom s. Erbošová zarecitovala básně "Polka jede" a ples začal. Moderní taneční rytmy však z těchto krásných prostor vypudily slávu polonéz a vzcných valčíků i mazurek. Ale to se nedá asi změnit. Moderní a nová slova ve slovníku, moderní tance na parketu - s tím už se musíme smířit, prostě jsme se trochu dříve narodili. I tak nám stálo za to se tam podívat. Spousta milých a známých tváří, které známe díky Národním přehlídkám, které se u nás odbyly již dvé, přátelské a upřímné stisky rukou a nesčetněkrát vyslovené - pozdravujte Vysoké! - to vše nám stálo zato, abychom se vypravili do bálu až do Prahy.

Slávka Hubačíková

Divadelní soubor "Krkonoš" při OB ve Vysokém nad Jizerou uvede o Velikonocích hru Jaroslava Žáka - Š t u d á c i a k a n t o ř i. Premiera bude 22. dubna t. j. na Velikonoční neděli, večer ve 20 hodin. Repriza v pondělí ve 14.30 hodin. Předprodej vstupenek v muzeu u pí Štočkové. Vstupné obvyklé. S.H.

Vocetový kysel - Sternádkova pochoutka.

Sedí spolu před chalupou na jarním sluníčku sousedé Farskej a Sternádek, vítají příchod jara a vzpomínají na uplynulou zimu. Vzpomínají i na ten poslední ples na "hasickej bál", který je každoročně uzavřením zimy v jejich vesnici. A Sternádek vzpomíná: "Spomináš sousede, když v našem mládí byl hasickej bál a v pondělí byly dozvuky jen pro domácí, když se vařilo vocetový kysel? Člověče, mně se sbíhají ještě dnes voko- lo huby sliny, co to bylo za ukrutnou dobrotu. To bylo nákejš pajsšlů, kerý se vařily, to byla vůně z bobkového listí a telecích. A já dlouho nevěděl jak se říká po česku asi z pěti pajsšlů vepřovejch a telecích. A já dlouho nevěděl jak se říká naše holka pajsšl, až teprve tejdě sem slyšel, že je to koříněk, nebo taky jak říká naše holka "droby", kerý nejsou vůbec viďat. Vod mlíka to bylo bílý, vod voceta kyselý, hodně kořeněný, hodně roztlučenejš vajec do mlíka a dromně rozsekanej pajsšel, to sme dokázali sníst taky tři talíře jak by smet. Jenže dneska kupuj si pajsšel. To ještě u nás na vesnici vobčas dostaneme deršky a pajsšel, ale jak psala holka, u nich je prej dobytek asi bez těch droby a taky bez jazyku, protože to tam u nich taky není k vidění. No já zrouna po jazyku nehoruju, protože von to měl už něhdo v hubě, ale takovej jazyk na sardeli, nebo uzenej jazyk, to taky nebylo nic špatnýho. Člověče, já už nevidím ledvinky a játra ani nepamatuju, ale takle v městě je maj prej každej den na jídelním lístku. A taky psala holka, že koupili pětikilovou husu a vona neměla játra, ale místo jater tam bylo půl kila sádla. Tak vono to bude asi náky povotočený s těma

zvířatama, když dobytek je bez pajšlů a husy bez jater.

Farskej příkyvoval a přidal: "Moje stará zase stůně po takovým domácím perniku a po livancích z ječný mouky. Ale marně shání žitnou mouku na perník, syrob a pak taky ječnou mouku na livance. A jak sem zjistil, vona se už žitná mouka neprodává a ječná taky ne a syrob už taky není. Jo, takovej perník, kerej dala naše máma ze žitný mouky, to ani pardičáci takovej nedokázali, i když sou to mistři na perník. Voni dneska ti mladí to maj vlastně strašně lehký vaření. Voni nepotřebujou žádnou kuchařskou knížku, voni už nepotřebujou žádný "vraz do toho štyry vejce" protože voni maj všecko už polohotový, týhle polotovary, kde je poliuka v pytlíku a se zavářkou, kde sou knedlíky v pytlíku, voni sou dneska v pytlíku bramboráky, livance, a já nevím co eště všecko. Takle maj ty mladý manželky tůze lehký vaření, protože vono to je na těch pytlících všecko napsaný. Co je to ale platný, když není pajšl, derásky, játra, ledvinky a to vostatní, co bylo pochoutkou našeho mládí a co dneska né že by nebylo, ale v hospodě v městě to maj všecko každej den. Ale, že na vesniči je dobytek bez vnitřnosti mě je stejně překrutně diuná věc. A vono takový vootový kyselo, když sme se krapet pozderžali na pívu, bylo druhej den jako medicína, srouna škoda prodávat a jíst, jak to bylo dobrý.

Sternádkoň při výkladu Farského šly sliny vod huby, protože prožíval jak jí právě třetí talíř vootového kysela, jak se mu krásně krklo po bobkovém listu a jak to všecko je pro oba sousedy jen pohádka jejich mládí.

A Sternádek dodal: "A stejně na velkonoco bude vootový kyselo z kůzlete, protože kůzle už koziště má, do Velkonoc vono udělá pět kilo a vono vootový kyselo z kůzlete je to největší jídlo jaký znám.

Farskej ukončil debatu: A to u nás bude taky na velkonoco vootový z kůzlete, protože na tohle já každej rok pamatuju a bez kůzlete by ani nebyly kalý velkonoco.

Jos. Dóubalík

Okresní národní výbor v Semilech - odbor MH, obchodu a CR oznamuje všem MěNV - MNV a obchodním organizacím v okres S e m i l y .

Věc : Prodej masa a masných výrobků.

Masná komise ONV se na své schůzi dne 3. dubna 1973 zabývala připomínkami spotřebitelů k dosavadnímu způsobu prodeje výsekového masa, který je různě prováděn v jednotlivých místech okresu a nedává záruku uspokojení spotřebitelské poptávky zvláště ke konci týdne.

Z tohoto důvodu bylo přijato jednotné stanovisko k prodeji výsekového masa pro státní a družstevní obchod v okrese Semily s tím, aby předně ke konci týdne byl trh uspokojivě zajištěn i pro rodiny, které dosud nemají domácnosti vybaveny chladničkami.

- Budou proto prodejny masa a masných výrobků podniku Potravin a Jednoty:
- v první polovině týdne / pondělí, úterý a středa / poskytovat službu spotřebitelům v plně sortimentní skladbě masných výrobků, v uzeném mase, v pleckách, bůčku a v těch dalších druzích, kterých je dostatek / kolínka, hlavy a pod./
  - v druhé polovině týdne / ve čtvrtek, v pátek a vsobotu/ bude zabezpečován prodej v široké sortimentní skladbě, včetně všech druhů mas.

Po celou prodejní dobu budou masné výrobky a příslušné druhy mas v jednotlivých dnech jak uvedeno shora, v prodejně vystaveny. Do prodejny bude z lednice běžně vyskládáno takové množství masa a masných výrobků, jaké se předpokládá k prodeji.

Prodej vysoce poptávaných mas je nutno při prodeji usměrnit tak, aby se dostalo na co největší počet spotřebitelů.

Toto usnesení okresní masné komise je v souladu s instrukcí MO-ČSR č. 5/70, část VI, odstavec 39.

O tomto vyznívám příslušné obchodní organizace s tím, aby uvedené usnesení bylo ihned realizováno a MěNV a MNV aby z jejich strany byla zabezpečována kontrola a příležitostně informování spotřebitelů.

Vyřizuje : Šafář

Vedoucí odboru MH, obchodu a CR
Ladislav V í t e k v. r.

V. strejcoj Florijánoj.

4. Tři rány do stolu.

Strejci se jennou v hospodě cacili jako hdo má silu, a Floriján poudá: "Vsaď se, starosto, že vode mě nevyderžíš pod stolem tři rány do stolu." Enu, bylo to k smíchu; co by nevyderžal. A tak se vsadili vo tuplák piva. Vo co inýho. Strejci se v hospodě dycky sázeli vo tuplák piva. Někdy vo dva, jak hdy. A tak se strejci povodsterčili

vod stolu, aby událi plac, a starosta si pod něj vlez. Floriján si slík kabatiště a vyhernul u pravý rukou rukávu stráfkovaný košile. Pak se napřáh a flák pěstěj do stolu až pulitry vo sebe dercaly a poudá: "perni!" Pak si chlap piva, votřel řbetem ruky fousy, flák podruhy a poudá: "Druhá!" Enu, jen co je prauda, žufky to byly překrutný, ale nic to nebylo, starosta se pod stolem jen chechtal. A tu po tý druhý ráně si strejce shernul rukávu u štráfkovaný košile, voblík kabatiště, přisterčil židli ke stolu a pohodelně si sed. Z kapci vytáh fajfčiště se špičkou do šeda vohrejmdzanou, pytlík s tabákem a začal ji pomalu ládovat. Dyž doládoval, zapálil ji a rozdejmal, až se strejcům na chvíli stratil z vočí, a pak se dal s nima do hovoru. Starosta koukal pod stolem jako blázen, už by se byl nejrač hakoal ven, nohy ho bernaly a v zádech bolalo jak byl sklevenej, ale rána nešla. Slyšal jen strejce jak poudá, že by byl už čas jít na votavy, a že by taky mělo poperšat na bandory, a pak jak začal vypravovat vo vysockým jarmarku. Taky se mu zazdalo, že se strejci řák uchechtávají. Chvílema do něj taky něhdo kop tu z tý, tu z tý strany, jak strejci šátrali berkolatejma nohama pod stolem. A tak se na strejce rozkřik: "hdy bude ta třetí! Udeř! Udeř!" "To měl asi z nákýho čtení, von ináč takle nemluvil. Strejce ale nic. Ďál, jakože neslyší. A dyž to už zase chvíli tervalo, tak starosta zahromoval: "Tak k sakru, hdy bude ta třetí. Udeř, jak sme se vsadili!" A tu tepru strejce povodsterčil židli vo stolu, merk pod něj a poudá: "Jo, ty tam seš eště, starosto? No, hdy bude ta třetí, vo tom nebyla řeč. Mužš počkat až se dertek zmátořím po těch dvouch." Enu, co mám poudat. Celá šenkoma byla na hlase až vokna bernaly, a starosta, ksicht jako pivuně, se vysoukal z podstolu. tervalo to chvíli, než se kale narounal. Pak čerstva zaplatil prohranej tuplák a vytratil se jako pšic. Aní si z něj neklůt. A na verch, celá ves se mu nejmiň šternáct dní chechtala: Hdy bude ta třetí, a udeř, udeř!"

Prokop Hásek.

Opožděně, ale přece. Po přečtení "Větrníku" v minulém měsíci, ve kterém bylo tak krásně napsáno, jak v okolních vesničkách oslavovali Mezinárodní den žen. Uvědomily jsme si i my, osamělé ženy z Vysokého nad Jizerou, které se scházíme v Klubu důchodců, že i my jsme prožily krásné a příjemné odpoledne 8. března. Náš dík patří soudružkám učitelkám zdejší mateřské školy. Obdivuhodné je, co trpělivosti musí mít k tomu, aby s tolika malými dětmi nacvičily takový pěkný program. Opravdu si milé soudružky i vy děti zasluhujete náš srdečný dík. Bylo nám to moc milé, že jste si na nás vzpomněly. Po odchodu s. Metelkové s dětmi zůstala s námi s. Hubačiková a při zpěvu písně "Tvé vlasy kvetou maminko" nám dojetím zaslzely oči. Nakonec nám řekla poudačku Marie Kubátové "Vo šetrný Dontouce a bílým čertoj, při které jsme se opravdu srdečně zasmály. Na rozloučenou jsme poděkovaly, popřály obvyklé "Dej Bůh zdraví a za rok nás přijďte zase pobavit."

Šírová

Uhelné sklady v okrese Semily poskytují v době od 1. dubna do 31. května letošního roku slevy při odběru uhlí. Slevy činí u hnědého uhlí skupiny A a B hrubé 3,- Kčs za 1 q, u hnědého uhlí skupiny B ořechové 2,- Kčs za 1 q.

Cena hnědého uhlí skupiny A hrubé	místo za 17,- Kčs je za 14,- Kčs
hnědého uhlí skupiny B hrubé	místo za 15,- Kčs je za 12,- Kčs
hnědého uhlí skupiny B ořech	místo za 10,- Kčs je za 8,- Kčs

Sleva platí pouze do 31. května 1973.

V měsíci červnu až září 1973 bude hnědé uhlí prodáváno za normální ceny. V říjnu až prosinci 1973 budou k prodeji uplatněny přírážky a sice

u hnědého uhlí skupiny A hrubé	1,- Kčs za 1 q
u hnědého uhlí skupiny A ořech	3,- Kčs za 1 q

Slevy a přírážky se týkají pouze domácností a nevztahují se na mimotržní spotřebitele. Příjem objednávek ne zlevněné uhlí končí 15. května 1973.

Využijte proto zlevněného prodeje a vytvořte si tak již nyní dostatečnou zásobu na zimu!

Okresní národní výbor v Semilech - odbor MH, obchodu a CR.
Zákaz prodeje pracích prostředků biologicky neobdouratelných / usnesení rady ONV
č. 44/72 / - informace.

Po konzultaci se státní vodohospodářskou inspekcí v Praze byly odborem vodního a lesního hospodářství a zemědělství ONV v Semilech uznány za závadné pro povodí Jizery následující prací prostředky:

Název :	Výrobce :	Název :	Výrobce :
Sapon	Rakona, Palma	Jar	Palma/ povolen výrobek n.p. Rakona
Myčka	Rakona	Jar extra	Palma / povolen výrobek n.p. Rakona /
Sulfon	Palma	Eso	Palma
Polio	Palma	Blankolin	Milo
Azur	Palma		
Azur spec.	Palma		

Shora uvedené výrobky nejsou od 1.2. t.r. velkoobchodními sklady do prodejen v okrese Semily expedovány, doprodávají se pouze stávající zásoby a jsou postupně nahražovány pracími prostředky biologicky odbouratelnými:

za Sapon - Corona	za Azur obyč.	- Azur Speciál / výr. Rakona /
Myčku - Vanka	Eso	- Zuzka
Polio - Novit	Blankolin	- Nylex

Žádáme MěNV - MNV, aby příležitostně informovaly o tomto opatření širokou spotřebitelskou veřejnost a tím zabránily připomínkám ze strany občanů k nedostatečnému sortimentu pracích prostředků. Je skutečně dostatek pracích prostředků, které mají potřebnou účinnost při praní, jsou kvalitní a přitom biologicky odbouratelné.

Vedoucí odboru MH, obchodu a CR: Ladislav Vitek, v.r.

Drobné zprávy.

13. března uspořádalo Vl. muzeum ve spolupráci s lyžařským oddílem besedu " Historie českého lyžování " pro pro žáky ZDŠ z Klučenic, kteří trávili zimní rekreaci ve Vysokém. Besedovalo se v klubovně nové sokolovny.
24. března sehráli pohostinsky v Krakonoši jablonečtí ochotníci hru " Kocour v botách". Pohádka se líbila nejen dětem, ale i dospělým.
25. března se konaly tradiční už V. lyžařské závody "Postaru" v rámci oslav 70 let trvání Českého Ski klubu a Svazu lyžařů.
1. dubna předvedl v Krakonoši pohostinsky dramatický kroužek Jirásek z Rokytnice /Jiz. hudební pásmo "První a poslední písnička Karla Hašlera". Pásmo bylo provedeno v dobových kostýmech a diváci odcházeli velice spokojeni. Rokytničtí vystupují ještě v dalších obcích našeho podhůří.

Jiřina Ďoubalíková

Zveme Vás na plenární zasedání MěNV, které se koná 24. dubna v 19.30 hod. v zasedací síni MěNV v budově Krakonoše ve Vysokém nad Jizerou.

Narozeniny.

12. dubna oslavila pí Františka Šilhánová, roz. Petrušková 80 let,
21. dubna oslaví pí Marie Schrötrová 80 let,
26. dubna oslaví pí Marie Vacková 87 let.

Přejeme hodně zdraví !

Redakci zaslané použité i nepoužité rukopisy nejsou-li vyžádány zpět, ukládají se do archivu zpravodaje. Celoroční předplatné poštou 25,- Kčs. Odpovědná redaktorka Marie Ďoubalíková. Větrník vychází jednou za měsíc. Řídí redakční rada. Příspěvky zasílejte nejpozději do 15. každého měsíce do Vlastivědného muzea. Cena 1,- Kčs.